

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име
 Датум и место рођења

Борић, Ненад, Стефан
 31.1.1987 Ниш

Основне студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена

Универзитет у Нишу
 Филозофски факултет
 Психологија
 Дипломирани психолог
 2006
 2010
 9,06

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена
 Научна област
 Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
 Филозофски факултет
 Психологија
 Мастер психолог
 2010
 2013
 9,16
 Психологија
 Фацијална привлачност и перцепција особина личности

Докторске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Година уписа
 Остварен број ЕСПБ бодова
 Просечна оцена

Универзитет у Нишу
 Филозофски факултет
 Психологија
 2013.
 140
 9,75

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
 дисертације
 Име и презиме ментора,
 звање
 Број и датум добијања
 сагласности за тему
 докторске дисертације

“Социјално одбацивање и сарадња у ситуацији социјалне дилеме”
 Владимир Хедрих, редовни професор
 8/18-01-008/19-018, 29.11.2019

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
 Број поглавља
 Број слика (шема, графикана)
 Број табела
 Број прилога

164
 Шест поглавља, Литература и Прилози
 1
 28
 3

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Đorić S. N. (2020). HIV-related stigma and subjective well-being: The mediating role of the Belief in a Just World. <i>Journal of health psychology</i> , 25(5), 598–605. https://doi.org/10.1177/1359105317726150	M22
	<i>У наведеном раду, аутор спроводи истраживање корелационе природе у коме се уочава негативна веза између различитих типова стигме (отворена, прикривена итд.) и субјективног благостања особа које живе са ХИВ-ом. Истовремено је спроведена медијациона анализа, чији резултати указују да је претходно поменути негативна веза посредована варијацијама у степену вере у праведан свет. Аутор закључује да би изложености стигматизацији потенцијално могла умањити осећај вере у свет као праведно месту, што код особа које живе са ХИВ остварује негативне последице на субјективно благостање.</i>	
2	Đorić S. (2018). Both expressed emotion and type of power of perceived person affect the dominance perception, <i>14th Days of Applied Psychology</i> , 28.-29. September, University of Niš, Faculty of Philosophy, Book of abstracts, page 98.	M64
	<i>Експеримент је посвећен проблему опажања људи и закључивања о степену њихове доминантности у свакодневној социјалној интеракцији. Као фактори разматрани су фацијалне експресије емоција и тип моћи, односно, занимање опажене особе. Резултати упућују на то да се импресија о доминантности опажене особе формира како на основу социјалних знакова који долазе са лица, тако и на основу занимања опажене особе. Аутор закључује да се наведени резултати могу објаснити различитим очекивањима која се формирају током процеса социјализације.</i>	

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА	НЕ
--	-----------	-----------

На основу прегледа научне продукције кандидата, може се видети да Стефан Ђорић има један рад објављен у часопису са SCI листе:

- Đorić S. N. (2020). HIV-related stigma and subjective well-being: The mediating role of the Belief in a Just World. *Journal of health psychology*, 25(5), 598–605. <https://doi.org/10.1177/1359105317726150>

Закључује се да кандидат Стефан Ђорић испуњава услове за одбрану докторске дисертације.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

У првом поглављу (7–37) дате су дефиниције *сарадње и социјалне дилеме*, кроз разматрање њихових различитих теоријских одређења и форми. Кандидат критички сагледава теорије којима научници објашњавају доношење одлуке у ситуацији социјалне дилеме. Дат је и преглед основних истраживачких парадигми, укључујући и *Игру поверења*, која је коришћена у раду.

Друго поглавље (38–60) посвећено је феномену *социјалног искључивања*. Кандидат дефинише ову појаву узимајући у обзир становишта различитих теоретичара и њихове покушаје разграничења од сродних феномена. Приказане су могуће реакције на искључивање, које су делом одређене тиме која од базичних потреба (*Модел привремене претње потребама*) је угрожена, али индивидуалним разликама, нпр. осетљивост на одбацивање. Кандидат анализира истраживачке парадигме које се користе за манипулисање социјалним искључивањем и образлаже своје опредељење за сајбер верзију парадигме *Упознајте се*. На крају се доводе у везу социјално искључивање, опажање поузданости на лицу саиграча и одлука о сарадњи у ситуацији социјалне дилеме.

Метод (61–74). Представљен је *проблем* истраживања, уз истицање разлика у експерименталном третирању испитиваних феномена у односу на ранија истраживања, те и његов експлоративни карактер, као и *теоријски и практични значај* студије. Кандидат дефинише *општи циљ* истраживања као испитивање ефекта који ситуациони (социјално искључивање, репутација, поузданост) и индивидуални (социјално вредносна оријентација, осетљивост на одбацивање) фактори могу имати на сарадњу у *Игри поверења*, изводећи из њега *специфичне циљеве*. Он наводи и *варијабле* истраживања, те поред наведених независних варијабли и коваријата, уводи као зависне варијабле и медијаторе: ниво угрожености базичних потреба (за припадањем, смисленим постојањем, контролом и самопоштовањем), емоционално стање и степен приписане поузданости и тачност препознавања, ниво сарадње у ситуацији социјалне дилеме, као контролну: пол саиграча, а као регистровану: пол учесника. Детаљно су описани коришћени *инструменти и стимулус материјал*, односно: *Упитник намењен провери успешности манипулације базичним потребама*; *Упитник за процену тренутног емоционалног стања*; *Скала осетљивости на одбацивање*; *Слајдер техника*; *фотографије лица из сета Chicago face database*. Кандидат читаоца упознаје и са *дизајном свог нацрта*, наводи четири *хипотезе*, те *узорак* који је чинило 175 студената. Детаљно је описана *процедура* истраживања, као и *план обраде података*.

Резултати (75–92). Осетљивост на одбацивање била је негативан предиктор свих испитиваних базичних потреба. Код искључених учесника потреба за припадањем је била ниже задовољена него код прихваћених, а неутрална група имала је значајно виши осећај контроле него група прихваћених учесника. Учесници осетљивији на одбацивање и они који су сазнали да ће сарађивати са новим сарадником имали су више скорове на негативном афекту. Са порастом осетљивости на одбацивање опадали су скорови на позитивном афекту, а искључени учесници, само они веома осетљиви на одбацивање, показали су снижен позитиван афекат у односу на учеснике из неутралне групе. Учесници су више поена прослеђивали познатом и поузданом

сараднику, а та тенденција је уочена и код учесника диспозиционо склоних сарадњи.

Дискусија (93–112). Добијени резултати су дискутовани систематски, уз висок ниво дисциплинованости у интерпретацији. Кандидат разматра податке узимајући у обзир различите теоријске перспективе.

Закључак (113–114) је у складу са добијеним резултатима.

Литература (115–144) је релевантна и врло опсежна, документујући спремност кандидата да своје ресурсе не штеди како б што прецизније одговорио на истраживачка питања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У истраживању су добијени следећи резултати:

- социјално искључивање остварило је значајан главни ефекат на потребу за припадањем – искључени учесници изјавили су да је њихова потреба за припадањем била значајно ниже задовољена него прихваћени учесници (*први специфични циљ*)
- осетљивост на одбацивање и репутација оствариле су значајан главни ефекат на негативан афекат, чији скорови су били виши код учесника осетљивијих на одбацивање и оних који су сазнали да ће сарађивати са новим сарадником; с порастом осетљивости на одбацивање опадали су и скорови на позитивном афекту, а утврђена је и интеракција између искључивања и осетљивости на одбацивање – искључени учесници високо осетљиви на одбацивање показали су снижен позитиван афекат у односу на учеснике из неутралне групе (*други специфични циљ*)
- учесници су, без обзира на припадност експерименталној групи, мање поена прослеђивали непознатом сараднику и сараднику непоузданог лица; а што су учесници били више просоцијално оријентисани, расла је и количина уложених поена (*трећи специфични циљ*)
- није потврђена медијаторска улога негативног афекта у односу између репутације и сарадње (*четврти општи циљ*).

Сви циљеви предвиђени нацртом су испитани, осим четвртог, који је испитан делимично због неиспуњености услова за извођење медијационе анализе за већину односа.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

У овој студији кандидат даје *свеж* приступ феноменима, чији односи се дуго истражују, и даље остављајући научнике да се питају шта је то што води тако некозистентним налазима приликом покушаја да се предвиди понашање искључене особе у ситуацији социјалне дилеме. Кандидат одлучује да овом проблему приступи увођењем значајних иновација у дизајн нацрта – увођење треће, неутралне групе, поред групе искључених и укључених учесника; испитивање ефекта искључивања на опажање поузданости неутралног лица, без експресије. У раду су испитани ефекти парадигме *Упознајте се* на промене у базичним потребама, што није било предмет истраживања других студија. Добијени ефекти поређени су са онима које остварују друге истраживачке парадигме и анализирани из угла различитих модела, укључујући и *Модел привремене претње потребама* и *Респонзивну теорију социјалног искључивања*, омогућивши опрезно извођење закључка да ове манипулације ангажују различите аспекте искуства социјалног искључивања, те формулисање претпоставке да се ради о различитим феноменима (одбацивање – остракизам). С обзиром на дугогодишњи проблем у разграничавању ових феномена, понуђени увид се недвосмислено сматра врло значајним. Поред тога, кандидат је доказао оправданост укључивања у модел варијабле осетљивост на одбацивање, чији ефекат на базичне потребе је до сада ретко узиман у обзир, као и варијабле репутација саиграча, када се ради о негативном афекту и спремности на сарадњу.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

У изради докторске дисертације кандидат је показао одлично познавање теоријских перспектива и истраживачких парадигми у области доношења одлуке о понашању у ситуацији социјалне дилеме, чијој анализи је приступио систематски, објективно, опрезно и дисциплиновано, показујући своје високо познавање методологије експерименталних истраживања. Својом спремношћу да понуди нови приступ и преиспита и интегрише дотадашња сазнања, кандидат је демонстрирао очекивану самосталност у изради ове вредне научне студије.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Докторска дисертација под називом *Социјално одбацивање и сарадња у ситуацији социјалне дилеме*, кандидата Стефана Ђорића, урађена је у складу са образложењем наведеним у пријави теме. Рад је посвећен проучавању значајних феномена њихових односа и исхода. Рад поседује све потребне елементе, проблем је испитан коришћењем одговарајуће методологије, показан је висок ниво критичности и непристрасности у анализи добијених резултата, а кандидат је понудио увиде значајне са теоријског, методолошког и практичног аспекта. Комисија даје позитивну оцену докторске дисертације Стефана Ђорића.

На основу свега наведеног, комисија предлаже да се докторска дисертација прихвати, а кандидат одобрен.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

8/18-01-007/21-033

Датум именовања Комисије

17. 9. 2021.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	др Марија Пејичић, доцент Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник М. Пејичић
2.	др Владимир Хедрих, редовни професор Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан В. Хедрих
3.	др Драган Попадић, редовни професор Психологија (Научна област)	Филозофски факултет у Београду (Установа у којој је запослен)	члан Д. Попадић

Датум и место:

Ниш-Београд, 28.9.2021. године.